

Clerus Sæcularis Et Regularis

Seu Decretalium Gregorij IX. Pont. Max. Liber III ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem expositus, In quo præcipuæ circa Materiam hujus Libri tertij, quæ tum in Theoria, tum in Praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & hororum solutionibus

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

VD18 13510800-001

§. I. De Emptionis, & Venditionis natura, & varietate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75021](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75021)

tur *l. depositum 1. §. illud 7. ff. h. tit.* potest verò remitti *conventionem tacita*; quia remitti potest actio Depositi *l. Juris gentium 7. §. sed §. si 15. & l. si unus 27. §. illud 3. ff. de pact.* atqui remissa actione Depositi, eo ipso tacite, & in consequentiam remissa censetur actio doli *§. illud 3. cit. Brunnem in l. si unus cit. n. 7. Engl. hic n. 5. §. tertio si nominatim, Wiest, n. 15. cum cit.*

Neque hoc novum est; non raro enim, quæ expressa nocent, non nocent, si tacite includantur *Reg. expressa 195. ff. & quæ principaliter non admittuntur, si in consequentiam veniant, sustinentur, Brunnem, l. cit. n. 11.*

TITULUS XVII.

De Emptione, & Venditione.

IN præcedentibus Titulis actum est de Precario, Commodato, Deposito, qui Contractus ferè ob unius tantum, sc. vendantis, vel accipientis gratiam iniri solent. Sequuntur jam ij Contractus, qui

in gratiam, & utilitatem utriusque cedunt. Inter hos, ut frequentia, & utilitate, ita etiam celebritate cæteris multum præstat Emptio Venditio: de qua fit

§. I.

De Emptionis, & Venditionis natura, & varietate.

SUMMARIUM.

1. Emptionis Venditionis acceptio apud Veteres.
2. 3. Jure novo.
4. Ejus Definitio.
5. 6. Explicatio Definitionis.
7. Ad substantiam illius requiritur consensus, pretium.
8. Et merx.
9. Non verò translatio dominij.
10. Aut traditio mercis, vel pretij.
11. Neque scriptura, nisi ita convenerit inter contrahentes.
12. Qualis Contractus sit, quando convenitur

- de re partim pro pretio, partim pro re tradenda.
13. Divisio Emptionis Venditionis in Naturalem, & Artificialem.
14. In eam, quæ in scriptis fit, & in illam, quæ fit sine scriptis.
15. In Venditionem generis, & Speciei.
16. Ad Corpus, & ad Mensuram.
17. 18. Quid interfit, an Venditio fiat ad corpus, an verò ad mensuram?
19. Item an quantitas sit addita taxativè, an demonstrativè?

QUÆRITUR I. quid sit Emptio Venditio? *§. Emptionis, & Venditionis nomine aliter vetustas usa est, aliter nunc adhiberi solet.* Antiqui his vocibus contractum, & mutuam præstationem quamcunque, & Lex XII. Tabularum alienationem planè omnem complexa est, ut patet ex *§. item pretium 2. Inst. h. tit. l. statu 29. §. Quintus Mutius 1. ff. de statu liberis*; quia putabant pretium non in sola numerata pecunia, sed in cæteris etiam rebus posse consistere. Hinc qui fundum, togam, oleum, aut simile quid cum alia re permutabant, dicebantur contraxisse Emptionem, Venditionem, & ipsi permutantes habebantur loco Emptoris, & Venditoris, ut constat ex *§. item pretium cit. & l. sciendum 19. §. deinde 5. ff. de Edilit. Edict.* Nec abludivit hæc acceptio à Phrasi Scripturæ, ubi *Gen. 25. v. 34.* dicitur Esau primogenita, pulmento permutata, vendidisse.

Recentiori Jure Emptio Venditio accipitur pro Contractu à cæteris discre-

to, in quo de re, tanquam merce, pro pretio pecuniario danda, convenitur, ut habetur *l. origo 1. §. sed an 1. ff. de contrab. empt.* quod ideo factum est, ut tollerentur incommoda, quibus rerum permutatio propter inæqualitatem æstimationis rerum obnoxia fuit. Consequenter hoc Jure Vendere, & Venditor dicitur solus ille, qui rem, sive mercem pro pecunia, Emere autem, & Emptor is tantum, qui pecuniam, tanquam pretium, pro re, seu merce dedit *§. sed an cit.* Ex quo patet, etsi Emptio, & Venditio in Jure conjungi soleant, ut fit in præsentibus *Rubrica*, eas tamen diversos actus esse, cum emptio emptoris, venditio sit venditoris.

Neque obstat, quòd his nominibus Veteres indiscriminatim usi sint, ut dicitur *l. veteres 19. ff. de action. empt.* & constat ex *l. inter patrem 2. pr. ff. de contrab. empt.* ac Cicerone *l. 3. de Offic.* ubi emere pro vendere disertè dicit; non enim ita Cicero, & Juri vocabula hæc confundere, ut propriæ significationis viam eandem omnino tribuerent

utriusque, sed solummodo Emptionis, modo Venditionis nomine totum Emptionis Venditionis contractum expresserunt, quod nec sine Emptione Venditio, nec sine hac illa consistere, aut intelligi possit, ut ad princ. Inst. h. tit. notat Vinnius n. 2.

4 Quæritur 2. quæ sit definitio Emptionis Venditionis? Mirum in modum variant in hac tradenda DD. cujus variationis causa fuit non modica dissensio illorum circa ipsam huius contractus substantiam: imò & hi, qui penitus istam habuere perspectam, sensu quidem omnes eodem, verbis tamen alijs, & alijs usi sunt. Et Salas quidem tr. de Emption. dub. 1. n. 10. per paucos Contractum istum definit, & Venditionem quidem passionem rei pro pretio, Emptionem verò passionem pretij pro re esse dicit. Molin. tr. 2. de Just. D. 336. n. 5. utramque una definitione complexus ait, eam esse Contractum, qui consensu perficitur mercis pro pretio. Præ his, & alijs accuratior est RR. JCorum, secundum quos Emptio Venditio est Contractus Juris gentium, nominatus, bonæ fidei, initus consensu, quo de re, seu merce pro certo pretio pecuniario, & de pretio pro re tradendo convenitur. Ita Knippschildt Exerc. Acad. 8. th. 4. fol. 274. Richter. de Contractib. D. 9. th. 1. fol. 230. Harprecht ad princ. Inst. h. tit. n. 6. Clariss. P. Schmier de Pact. & Contract. c. 2. n. 6. & duo Antecessores mei P. Jacobus Wiestner hic n. 4. & P. Melchior Friderich tr. de Empt. & Vendit. p. 1. c. 1. art. 1. n. 7.

5 Dixi 1. Contractus: quod ponitur loco generis, in quo differt ab ultimis Voluntariis, quæ nomine Contractus non continentur l. verba 20. ff. de V. S.

Dixi 2. Juris gentium. Talem esse constat ex l. origo 1. §. est autem 2. ff. de Contrab. empt. & §. sed jus 2. Inst. de l. N. G. §. C. ibi, Hoc Jure gentium omnes penè contractus introducti sunt, ut Emptio Venditio, Locatio Conductio &c.

Dixi 3. Nominatus. Talis dicitur esse l. hujus 1. §. fin. ff. de Pact. & l. Juris gentium 7. §. que parium 1. ff. eod.

Dixi 4. Bonæ fidei. Inter hos censetur §. actionum 28. Inst. de Action. Ratio est, quia in hoc Contractu multa ex æquitate præstantur, de quibus expressè conventum non est.

6 Dixi 5. consensu: quamprimum enim venditor, & emptor de re pro certo pretio tradenda consenserunt, traditione quoque non secuta, Contractus Emptionis Venditionis perfectus censetur, & utrinque producitur obligatio, & actio princ. Inst. h. tit. l. inter 2. §. sine 1. ff. de contrab. empt. l. sicut 1. §. item emptio 2. ff. de rer. permut. Neque obstat, quod l. Julianus 13. §. offerri 8. ff. de action. empt. dicatur, Actionem ex empto non contrahere, donec integrum pretium emptor vendiderit solverit; quia hoc

non aliter intelligendum est, nisi quod actio ex empto non possit ab emptore cum effectu moveri, priusquam totum exsolvent pretium, utpote cum eo usque venditor, de merce tradenda interpellatus, exceptionem non soluti pretij opponere valeat.

Dixi 6. de re, seu merce pro pretio, & de hoc pro re tradendo: per quas particulas Emptio Venditio distinguitur à Permutatione, in qua res pro re; à Cambio, in quo pecunia pro pecunia; à Locatione, in qua res utenda, fruenda pro pensionem sive pecuniæ, sive fructuum datur.

Quæritur 3. quænam ad substantiam Emptionis Venditionis pertineant? ad hanc communi DD. consensu tria requiruntur. 1. Consensus utriusque celebratum Emptionem Venditionem, Emptoris quidem ad tradendum pretium pro merce, Vendoris autem ad tradendam mercem pro pretio.

2. Pretium. Pretij autem nomine hic venit nummus, sive pecunia, quæ inventa est, ut sit publica mensura, sive æstimatio omnium rerum, seu mercium, quæ in commutationem, sive commercium humanum venire possunt l. origo 1. princ. ff. de contrab. empt. Et quidem Pretium Emptionis debet constitui certum, & determinatum. Inst. princ. V. pretium h. tit. Hinc invalida est Venditio, si quis dicat: Vendo tibi aedes meas pro justo pretio, nisi quodnam sit iustum pretium, arbitrio boni viri, sive officio Judicis determinatum fuerit l. fin. c. de contrab. empt.

3. Merx: quo nomine intelligitur aliquid pecuniæ æstimabile, sive deinde sit res mobilis, sive immobilis; nam etiam res immobiles v. g. fundus, item Jura, nomina debitorum, servitutes &c. materia Emptionis, & Venditionis sunt. Debet autem & hæc in Emptione Venditione esse certa & determinata; quia rei incertæ pretium certum, quemadmodum hic Contractus exigit, non potest statui. Pirh. hic n. 2. Wiest. n. 7. Neque obstat, quod vendi, emique possit alea, jactuique retis, & piscium, aviumque captura l. nec emptio 8. pr. & §. aliquando 1. ff. de contrab. empt. quæ tamen nec certa, nec determinata sunt, cum contingere possit, ut parum, vel multum, aut nihil capiatur; nam ut P. Wiest. l. cit. cum Brunnem. in l. cit. n. 4. & Haun. tom. 4. de Just. tr. 10. n. 83. rectè advertit, hoc casu non tam pisces, & aves, quam capture spes, & pisces, avesque, si in rete inciderint, percipienti jus venditur, & emitur, quæ spes, & jus, licet ex parte objecti incerta sint, in se tamen sunt determinata, & certa. Et hinc

Colligitur 1. de Substantia Emptionis Venditionis non esse, ut actu transferatur dominium, sed solum, ut ex eo nascatur obligatio transferendi dominium, quantum est ex parte venditoris, tradendo rem emptam pro pretio perfoluto, prout patet

ex l. si ita 25. §. qui vendidit 1. & l. cum manu 80. §. fin. ff. de contrab. empt. l. alienatum 67. ff. de V. S. Ratio est, quia emptor rei alienæ v. g. furtivæ non comparat dominium ejusdem, & tamen intercedit vera venditio; nam, ut l. rem alienam 28. ff. de contr. empt. Ulpianus loquitur; rem alienam distrahere quem posse (validè, quamvis non licitè) nulla dubitatio est. Accinit l. quia aliena 8. C. si quis alteri, vel sibi &c. ubi Imperatores, Qui aliena, inquit, pecuniâ comparat, non ei, cujus nummî fuerunt, sed sibi tam actionem empti, quàm dominium, si ei fuerit tradita possessio, querit.

10 Colligitur 2. ad ejusdem Contractus substantiam etiam non requiri traditionem mercis, vel pretij. Ita DD. magno consensu, & patet ex dictis n. 6. Conf. nam si traditio requireretur, jam non solo consensu super re, & pretio perficeretur, quòd tamen asseritur §. ideo autem 1. Inst. de oblig. ex consens. l. origo 1. §. fin. ff. de contr. empt. Neque obstat l. cum convenit 2. pr. C. de peric. & commod. rei vend. ubi ante secutam traditionem rei & pretij contractus pro imperfecto habetur; quia textus ille solum loquitur de venditione vini, quæ ante mensurationem perfecta non est, quòd vinum sub ea conditione vendi videatur, si fuerit admensum, ut dicitur l. quod saepe 35. §. in his 5. ff. de contr. empt. & ratio est, quia ante mensurationem de certa quantitate vendita non constat, prout tamen contractus Emptionis Venditionis natura exposcit.

11 Colligitur 3. solutio illius dubij, an Scriptura requiratur ad substantiam Emptionis Venditionis; Nam attendendum est ad modum, quo Emptor, & Venditor contraxerunt. Si inter eos de re pro pretio pecuniario tradenda convenit simpliciter, scriptura de substantia Contractus non est, ut clarè liquet ex princ. Inst. h. tit. & l. cum res 12. C. de Probat. Ratio est, quia Regulæ instar receptum est, scripturam ad Contractus, vel alterius actus substantiam non requiri, præterquam in casibus Jure expressis arg. l. pactum 17. C. de pact. atqui nullum Jus exposcit scripturam ad substantiam, & valorem Emptionis Venditionis. ergo &c. Quodsi inter Emptorem, & Venditorem ita convenit, ut super contractu celebrato conficiatur Instrumentum, multum interest, an consensum suum confectioni Instrumenti alligârint, necne. Si non alligârunt, validus est Contractus, etsi confectione Instrumenti omittatur; quia eo casu censentur tantum voluisse Instrumentum confici, ut temporis longinquitate Contractus memoria non intercidat, & probationis copia pereat. Tusch, pract. V. contractus concl. 99. Salas tr. de Empt. dub. 65. Fernand. Vasq. l. 1. contr. c. 28. n. 23. Wiest, hic n. 9. Aliud est, si inter eos actum est, ut contractus non valeat, nisi super eo confectione, & approbata

scriptura sit; tunc enim scriptura ad substantiam illius pertinet, & ante illam perfectam, & approbatam nulla obligatio nascitur, ut clarè iterum patet ex princ. Inst. h. tit. l. contractus 17. C. de fid. Instrum. & docet Molin. tr. 2. de Just. D. 337. n. 5. Haun. tom. 4. tr. 10. n. 14. Wiest. hic n. 9. Ratio est, quia tali casu contrahentium intentio est conditionata, & suspensiva obligationis ad eventum confectione scripturæ. Igitur nisi confectione sit scriptura, eaque approbata, non obligabuntur contractu, perinde, ac si inter eos nihil fuisset actum; quia à contrahentibus nihil actum censetur, quamdiu aliquid ex conventionem addendum superest, ut dicitur l. cum Silvanianum 11. C. de his, quib. ut indign.

Colligitur 4. qualis sit Contractus, quando convenitur de re partim pro pretio, sive certa quantitate pecuniæ, partim pro re v. g. de fundo pro 1000. aureis, & domo, de equo pro 30. fl. & bove præstando. Nam distinguendum est, an pretium pecuniarium valorem rei adjectæ notabiliter excedat, vel an ab ista excedatur, aut eundem æquet. Si primum, dici Contractus hic debet Emptio Venditio. Gomez tom. 2. var. c. 2. n. 10. Covar. l. 2. var. c. 4. n. 9. Molin. tr. 2. de Just. D. 336. n. 6. Haun. tom. 4. tr. 10. n. 9. Wiest. hic n. 10. & 11. Si secundum, permutatio censenda erit, juxta eosdem, Si tertium, sciuntur DD. nam aliqui cum Baldo volunt esse Contractum Emptionis Venditionis; alij cum Bartolo contendunt esse Contractum innominatum. Melius Gomez, Covar. aliique supra citi, asserunt esse Contractum mixtum, qui quatenus respicit pretium, sit Emptio Venditio; quatenus verò rem, permutatio. Sed de hoc parum refert; nam dici potest, hoc casu talem Contractum esse celebratum, qualem celebrare contrahentes intendunt.

Queritur 4. quotuplex sit Emptio Venditio? 2. quatuor præcipue Contractus istius divisiones invenio. 1. In Naturalem, & Artificialem. Naturalis, quæ etiam Oeconomica, & à S. Thom. 2. 2. q. 77. art. 4. Necessaria appellatur, est, quæ quis emit ea, quæ ad suam, & familiæ suæ sustentationem necessaria sunt, vendit verò superflua. Artificialis illa dicitur, quæ non præcisè ad sustentationem necessaria emuntur, aut ad eam superflua venduntur, sed quæ lucrum aliquod intenditur. Et hæc duplex est: Una, quæ aliquid emitur, ut per industriam, & artem transmutatum carius vendatur, veluti si quis emat lanam, ut pannos inde conficiat, aut colores, ut picturas efformet &c. Altera, quæ res emitur, & non mutata rursus cum lucro venditur. Hæc proprie est Negotiatio, non item prior, ut advertit Auth. Oper. Imperf. relatus cam. ejiciens 11. dist. 88.

14 2. In eam, quæ in scriptis fit, & in illam, quæ sine scriptis fit. In scriptis censetur tunc facta, quando contrahentes sic convenerunt, ut non valeat Emptio Venditio, nisi super ea confecta sit scriptura, seu quando scriptura ex conventionem contrahentium pertinet ad substantiam Contractus. Sine scriptis celebrata censetur, quando scriptura ex conventionem contrahentium ad substantiam Contractus non pertinet, sive deinde super illo sit confecta scriptura, sive non; nam etiam quando super Emptione Venditione confecta scriptura est, modo hæc ad substantiam ejus ex mente contrahentium non pertineat, sine scriptura celebrata censetur juxta dictam. 11. Porro discriminis istius effectus est, quod cum sine scriptis celebrata est Emptio Venditio, poenitere, & à contractu, utpote jam perfecto, resilire neutri amplius contrahentium liceat, invito altero; sit autem poenitentia, & revocationi locus ante confectum Instrumentum, quando Emptio Venditio celebratur in scriptis, utpote quæ eo tempore adhuc substantialiter imperfecta est. Haun. tom. 4. tr. 10. n. 14.

15 3. In Venditionem generis, & Venditionem speciei. Venditio generis est, quando ex pluribus ejusdem generis rebus, v. g. ex pluribus ejusdem Auctoris libris, ex pluribus ejusdem æstimationis equis &c. unus, vel duo, nulla certa specie, vel ut Philosophi loquuntur, individuo designato, venduntur. Venditio speciei verò dicitur, quando de una, vel pluribus speciebus, seu individuis certis pro certo pretio tradendis convenitur. Porro inter has duas species id est discriminis, quod si Venditio speciei sit celebrata, & una, vel altera species, aut individuum, circa quæ contractum est, nullâ venditoris culpâ ante traditionem peccat, interitus sit emptoris; si verò Venditio generis facta sit, & illius generis aliqua species, seu individua pereant, interitus sit Venditoris, ita, ut hic, si vel unicum ex illo genere supersit adhuc, illud ex contractu teneatur emptori tradere. P. Wiest. hic n. 14. P. Friderich tr. de Empt. Vendit. p. 1. c. 1. n. 10. Clariff. P. Schmier tr. de pact. & contract. c. 2. n. 18.

16 4. In eam, quæ fit ad Corpus, & illam, quæ fit ad Mensuram. Ad Corpus facta Venditio dicitur, quando plures species, seu individua per modum unius rei individua venduntur vel sine numeri, ponderis, & mensuræ expressione, vel cum hujus expressione quidem, non tamen taxativè, sive animo contractum ad eam quantitatem adstringendi, sed demonstrativè duntaxat, sive ad demonstrandam, seu discernendam rem facta. Ad Mensuram Venditio fit, quando certa quantitas specierum, seu individuorum sub genere comprehensorum venditur, ita, ut quod

excedit, non intelligatur comprehensum contractu. Exemplum Venditionis ad Corpus est, quando totus acervus tritici, vel totum viaum in dolio venditur, sine ulla scapharum, vel urnarum expressione, vel cum expressione quidem illarum, non tamen constituto in singulas pretio, nec animo contractum restringendi ad eum scapharum, vel urnarum numerum. Ad mensuram Venditio est, quando ex frumenti acervo 10. Scapharum, vel ex eodem vini dolio decem urnæ, certo pretio in singulas, vel uno in omnes simul constituto, venduntur, ita tamen, ut si plures scapharum in acervo, vel plures urnæ in dolio contineantur, excessus non intelligatur venditus.

Queritur 5. quid intersit, an Venditio fiat ad corpus, an verò ad mensuram? R. plurimum interest. Nam 1. si ad corpus celebrata venditio sit, eâ omne periculum avertitur ad Emptorem, ita, ut si res vendita vel in toto, vel in parte pereat, Emptori pereat; & hinc etiam Venditio per aversionem dicitur l. cum convenit 2. c. de peric. & commod. rei vendit. & l. qui officij 62. §. fin. ff. de contrab. empt. Haun. tom. 4. tr. 10. n. 50. Brunnem. in l. qui officij cit. n. 1. Clariff. P. Schmier tr. de pact. & contract. c. 2. n. 21. P. Wiest. hic n. 15. At cum Venditio ad mensuram facta est, si res vendita, v. g. acervus tritici, aut vinum in dolio ante traditionem, vel potius mensurationem pereat, Venditori perit l. cum convenit cit. quia tunc Venditio presumitur facta sub conditione, Si res adnumerata, admensa, vel appensa fuerit, prout sumitur ex l. quod saepe 35. §. in his 5. ff. de contrab. empt. Haun. n. 61. cum cit.

2. Si Venditio est ad corpus, & pretium est unicum ac indivisibile, v. g. Vendo tibi omne vinum hac cella contentum pro 1000. fl. sunt urnæ 60. Sic tunc venduntur omnes, & singula partes corporis, tamen pauciores sint demonstrata, quam revera illâ mensurâ contineantur, & idcirco teneor Emptori tradere omne vinum, etsi plures sint urnæ, quam 60. l. qui fundum 45. ff. de Eviction. & vicissim Emptor solvere debet pretium conventum, & perinde est, sive plures deinde deprehendantur urnæ contentæ in cella, sive pauciores, quam demonstratae sint, modo constet (quod tamen regulariter non presumitur, ut observat Molin. tr. 2. de Just. D. 366. num. 8.) quantitatem tantum per modum demonstrationis expressam fuisse. Ratio est, quia in tali casu expressio quantitatis rei ad quantitatem pretij impertinenter se habet, cum per eam solum res vendita demonstraretur, ut discerni ab alijs possit. Contrâ si Venditio facta sit ad mensuram, constituto pretio ad singulas urnas viii, aut modios frumenti &c. & quantitas addatur taxativè, tantum censetur vendita mensuræ expressæ, & si pauciores sint expressa

pressis, diminui de pretio convento poterit; si verò plures, & emptor velit omnes habere, augere pretium pro modo excessus debet; quia pretium generale constitutum censetur tantum, supposita quantitate expressa.

19 Ex quo sequitur multum interesse, an quantitas addita sit taxativè, an demonstrativè: idque verum est, etiamsi venditio facta sit ad Corpus; nam etiam in hac, si taxativè adjecta sit quantitas, pro quantitate, quam merx reipsa habet, persolvi pretium debet, prout constat ex l. si servum 4. § pluribus alijs ff. de contrab. empt. & ratio est,

quia eo casu contrahentes censentur alligasse intentionem suam quantitati taxata, ut adeo nec venditor hoc pretio presumatur venditurus, si major sit quantitas, nec emptor empturus, si minor sit ea, quae est expressa. Idque verum est non tantum, quando Venditor dolo exprefcit majorem numerum, sed etiam si per imprudenciam, aut ignorantiam, cum ratio refundatur in defectum consensùs, qui substantiam Emptionis Venditionis vitiat: nec solum procedit in foro interno, sed etiam in externo: unde tunc datur Actio quanti minoris l. tenetur 6. ff. de act. Empt.

§. II.

De Personis Vendentibus, & Ementibus.

SUMMARIUM.

20. Emere, ac vendere potest, quicumque liberam rerum suarum administrationem habet.
21. Speciali Juris interdico prohibentur Magistratus.
22. Filiusfamilias cum Patre.
23. Pupillus, & Minor cum Tutore, & Curatore.
24. Advocatus cum Cliente &c. Emptionem Venditionem non possunt contrahere.
25. Regulariter nemo cogi ad emendum, vel vendendum potest.

26. Nisi ad exigat necessitas.
27. Aut utilitas publica.
28. Favor Religionis, ac Pietatis.
29. Jus alterius.
30. Malus rei usus, vel privilegium.
31. In casu necessitatis publice compelli possunt etiam Clerici, & Religiosi.
32. Non tamen à Magistratu seculari.
33. Requisita, ut ex causis relatis aliquis cogi ad emendum, aut vendendum possit?

20 **Q**ueritur 1. quoniam possint emere, & vendere? 2. emere, & vendere possunt omnes, qui liberam rerum suarum administrationem habent l. dudum 14. c. de contrab. empt. l. si convenerit 13. §. fin. ff. de pignor. act. & alibi passim. Quosdam prohibet natura, ut Infantes, furiosos, amentes, ebrios l. emptionem 2. c. de contr. empt. Alios Lex, ut Pupillos, Minorenes, Prodigos tot. tit. Inst. quib. alien. non lic. l. 1. §. seqq. ff. de curat. furios. l. Imperatoris 1. ff. de reb. eor. qui sub tutel. Nonnulli vendere, & emere nequeunt Interdicto Juris speciali. Et tales sunt

1. Qui cum imperio Provincijs praesunt, ut habetur l. non licet 46. l. qui officij 62. ff. de contrab. empt. Et quidem Lege Julia Repetundarum cautum fuit, ne Praesidi, vel Procuratori Caesaris in ea Provincia, quam administrat, per se, vel per alium liceat aliquid comparare, aut donatione acquirere, prohibita etiam usucapione rerum, acsi furtivae essent l. quod contra 8. ff. ad L. Jul. repetund. l. aufertur 2. §. quod a Praeside 2. ff. de Jur. ffc. l. un. c. de contractib. Judic. Hodie prohibitiones istae universum omnes cessarunt, postquam Magistratum officium, olim annuum, aut trien-

nale, factum est perpetuum, ut passim norant DD. cum Bald. l. 3. cons. 330. prior. Excipitur casus subhastationis; nam ex bonis ita subhastatis Judex, cujus autoritate illa hasta subjiciuntur, itemque Exceptor, seu Grapharius ab emptione illorum etiamnum hodie prohibentur, ne contra Regulam Juris in rem suam auctores fiant l. quantum 1. & l. quod decimus 7. ff. de auct. tutor. Giphani, in l. 11. c. de his, quae vi, Wisenbach, ff. de contrab. empt. th. 7. P. Friderich, de Empt. Vendit. p. 2. n. 118.

2. Filiusfamilias; nam etsi iste cum alijs contrahere Emptionem Venditionem possit, & ex hac civiliter obligetur l. tenetur 6. §. si filius. 7. ff. de act. empt. non tamen potest cum Patre; & si contrahat, quamvis inde oriatur obligatio naturalis: sicut inter servum, & dominum §. in omnibus 1. Inst. de fidejuss. l. nec servus 4. ff. de pecul. civiliter tamen ex ea venditione non obligatur; quia obligatio civilis inter patrem, & filium impeditur à patri potestate l. Imperator 50. ff. ad S. C. Trebell. & ratio est, quia patria potestas facit, ut pater, & filius una, eademque persona esse censentur, & sic pater cum eo contrahens secum ipso contrahere videretur, quod fieri non potest. Excipitur, si filius patri vendat sua bona castrensis